

CFA INSTITUTEN LIIKETAPAOHJEISTO

JOHDANTO

CFA Instituten Liiketapaohjeisto on keskeinen CFA Institutun toiminnassa ja oleellinen sen tavoitteelle saavuttaa globaali johtoasema sijoitusallalla edistämällä korkeita etiikan, koulutuksen ja ammattitaidon normeja. Korkeat eettiset normit ovat ensiarvoisen tärkeitä, jotta yleisö voi luottaa finanssimarkkinoihin ja sijoitusalan ammattilaisiin. Siitä lähtien kun Liiketapaohjeisto 1960-luvulla luotiin, se on edistänyt CFA Institutun jäsenten rehellisyyttä ja toiminut globaalina mallina sijoitusalan ammatinharjoittajien liiketapaetiikkaa mitattaessa, työtehtävästä, kulttuurieroista tai paikallisista laeista ja määräyksistä huolimatta. Kaikkien CFA Institutun jäsenten (myös niiden, jotka ovat ansainneet oikeuden käyttää Chartered Financial Analyst® [CFA®] -nimikettä) ja CFA:n jäsenehdokkaiden on noudatettava Liiketapaohjeistoa, ja heitä kehoitetaan ilmoittamaan tästä vastuusta myös työnantajalleen. Rikkomukset voivat johtaa rankaisutoimenpiteisiin CFA Institutun taholta. Rankaisutoimenpiteitä voivat olla jäsenyyden, jäsenehdokkuuden ja CFA-tunnuksen käyttöoikeuden menetykset.

LIIKETAPAOHJEISTO

CFA Institutun jäsenillä (myös CFA-tunnuksen käyttäjillä) ja CFA-tunnuksen hakijoilla (jäsenet ja hakijat) on seuraavat velvollisuudet:

- Toimia rehellisesti, ammattitaitoisesti, huolellisesti, kunnioittavasti ja eettisesti suhteissaan yleisöön, asiakkaisiin, tuleviin asiakkaisiin, työnantajiin, työntekijöihin, sijoitusalan kollegoihin ja muihin globaaleilla pääomamarkkinoilla toimiviin.
- Asettaa sijoitusalan luotettavuuden ja asiakkaiden edut omien etujensa edelle.
- Noudattaa kohtuullista varovaisuutta ja käyttää itsenäistä ammattimaista harkintakykyään suorittaessaan sijoitustutkimuksia, antaessaan sijoitusneuvoja, tehdessään sijoituspäätöksiä ja muissa ammatin kuuluvissa tehtävissä.
- Käytännössä noudattaa ja kehottaa muitakin noudattamaan ammattiin kuuluvia eettisiä liiketapoja, jotka heijastavat heidän itsensä ja koko alan ansaitsemiaan hyvää kuvaa.
- Edistää globaalien pääomamarkkinoiden integriteettiä ja elinkykyisyyttä lopullisena tavoitteenaan yhteiskunnan hyödyntäminen.
- Ylläpitää ja kehittää omaa ammattitaitoaan sekä pyrkii ylläpitämään ja kehittämään muiden sijoitusalan ammatinharjoittajien pätevyyttä.

AMMATTIMAISEN KÄYTÖKSEN NORMIT

I. AMMATTIMAISSUUS

- A. Lain tuntemus.** Jäsenten ja ehdokkaiden tulee ymmärtää ja noudattaa kaikkia valtion, sääntelyviranomaisten, toimilupaviranomaisten tai ammattikäytäntöä hallinnoivien ammatillisten järjestöjen antamia sovellettavia lakeja, sääntöjä ja määräyksiä (myös CFA Institutun Liiketapaohjeistoa). Eturistiriitatilanteessa jäsenten ja ehdokkaiden tulee noudattaa näistä ankarimpia lakeja, sääntöjä tai määräyksiä. Jäsenet ja ehdokkaat eivät saa tietoisesti osallistua mihinkään kyseisten lakien, sääntöjen tai määräysten vastaiseen toimintaan tai avustaa mainitunlaista toimintaa, ja heidän on sanouduttava sellaisesta irti.
- B. Itsenäisyys ja objektiivisuus.** Jäsenten ja ehdokkaiden tulee käyttää kohtuullista varovaisuutta ja arvostelukykä saavuttaakseen ja ylläpitääkseen itsenäisyytensä ja objektiivisuutensa ammatillisessa toiminnassaan. Jäsenet ja ehdokkaat eivät saa tarjota, pyytää tai ottaa vastaan mitään lahjaa, etua, korvausta tai muuta vastiketta, jonka kohtuullisesti voitaisiin olettaa vaikuttavan haitallisesti heidän omaan itsenäisyyteensä ja objektiivisuuteensa tai jonkun muun itsenäisyyteen ja objektiivisuuteen.

- C. Tietojen vääristely.** Jäsenet ja ehdokkaat eivät saa tietoisesti vääristellä tietoja liittyen sijoitustutkimuksiin, -neuvoihin, -toimeksiantoihin, toteutuksiin tai muihin ammatin kuuluviin toimiin.
- D. Väärinkäytökset.** Jäsenet ja ehdokkaat eivät saa harjoittaa minkäänlaista toimintaa, johon liittyy epärehellisyyttä, petosta tai harhaanjohtamista, tai syyllistyä mihinkään sellaiseen tekoon, joka antaisi haitallisen kuvan heidän ammatillisesta maineestaan, integriteetistään tai pätevydestään.

II. PÄÄOMAMARKKINOIDEN INTEGRITEETTI

- A. Merkittävä ei-julkinen tieto.** Jäsenet ja ehdokkaat, joilla on hallussaan merkittävää ei-julkista tietoa, joka voisi vaikuttaa sijoituskohteen arvoon, eivät saa sellaisen tiedon perusteella tehdä mitään toimenpiteitä tai aiheuttaa muiden vastaavia toimenpiteitä.
- B. Markkinamanipulaatio.** Jäsenet ja ehdokkaat eivät saa harjoittaa toimintaa, joka vääristäisi hintoja tai keinotekoisesti nostaisi kauppavolyymia tarkoituksella johtaa harhaan markkinoiden osanottajia.

III. VELVOLLISUUDET ASIAKKAITA KOHTAAN

- A. Lojaalisuus, varovaisuus ja huolellisuus.** Jäsenten ja ehdokkaiden velvollisuutena on lojaalisuus asiakkaitaan kohtaan sekä kohtuullisen varovaisuuden ja harkintakyvyn käyttö. Jäsenten ja ehdokkaiden tulee toimia asiakkaitensa etujen mukaisesti ja asettaa asiakkaitensa edut työnantajansa etujen tai omien etujensa edelle.
- B. Oikeudenmukainen kohtelu.** Jäsenten ja ehdokkaiden tulee kohdella kaikkia asiakkaitaan oikeudenmukaisesti ja objektiivisesti tarjotessaan sijoitustutkimuksia ja -neuvoja sekä suorittaessaan sijoitustoimenpiteitä tai muita ammattiin kuuluvia toimia.
- C. Sopivuus.**
1. Kun jäsenet ja ehdokkaat ovat asiakkaitensa neuvonantajia, heidän tulee:
    - a. Hankkia kohtuulliset tiedot asiakkaan tai tulevan asiakkaan sijoituskokemuksesta, riski- ja tuottotavoitteista sekä taloudellisista rajoitteista ennen kuin he antavat sijoitusneuvoja tai toteuttavat sijoitustoimeksiantoja; heidän tulee myös säännöllisesti uudelleenarvioida ja päivittää nämä tiedot.
    - b. Määrittää, onko sijoitus sopiva asiakkaan taloudelliseen tilanteeseen ja hänen kirjallisesti annettujen tavoitteittensa, vaatimustensa ja rajoitustensa mukainen ennen kuin he antavat sijoitusneuvoja tai he toteuttavat sijoitustoimeksiantoja.
    - c. Harkita sijoitusten sopivuus suhteessa asiakkaan koko sijoitussalkkuun.
  2. Kun jäsenten ja ehdokkaiden tehtävänä on hoitaa määrättyjä vaatimuksia, strategiaa tai tyyliä edellyttävää salkkua, heidän tulee antaa vain sijoitussalkulle määrättyjen tavoitteiden ja rajoitusten mukaisia sijoitusneuvoja tai toteuttaa vastaavia toimenpiteitä.
- D. Tuottojen esittäminen.** Sijoituksen tuottoja viestittäessään jäsenten ja ehdokkaiden tulee pyrkiä kohtuullisesti varmistamaan, että tiedot ovat oikeudenmukaisia, tarkkoja ja täydellisiä.
- E. Luottamuksellisuuden säilyttäminen.** Jäsenten ja ehdokkaiden tulee säilyttää nykyisten, entisten ja tulevien asiakkaiden tiedot luottamuksellisina, paitsi seuraavissa tapauksissa:
1. tiedot koskevat laitonta toimintaa asiakkaan tai tulevan asiakkaan taholta,
  2. laki vaatii tietojen paljastamista tai
  3. asiakas tai tuleva asiakas antaa luvan tietojen paljastamiseen.

IV. VELVOLLISUUDET TYÖNANTAJAA KOHTAAN

- A. Lojaalisuus.** Työsuhteeseensa liittyvissä asioissa jäsenten ja ehdokkaiden tulee toimia työnantajansa etujen mukaisesti eikä riistää työnantajaltaan kykyjensä ja taitojensa tuomaa etua, paljastaa luottamuksellisia tietoja tai muutoin aiheuttaa vahinkoa työnantajalleen.
- B. Ylimääräiset korvausjärjestelyt.** Jäsenet ja ehdokkaat eivät saa ottaa vastaan lahjoja, etuja, korvauksia tai muita vastikkeita, jotka kilpailisivat heidän työnantajansa etujen kanssa tai joiden kohtuullisesti voitaisiin edellyttää muodostavan ristiriidan näiden etujen kanssa, ellei siihen ole saatu kaikkien osapuolten kirjallista ennakkosuostumusta.
- C. Esimiesvastuut.** Jäsenten ja ehdokkaiden tulee kohtuullisesti varmistaa, että kaikki heidän valvontansa tai toimivaltansa alaiset henkilöt noudattavat sovellettavia lakeja, sääntöjä, määräyksiä ja Liiketapaohjeistoja.

V. SIOITUSTUTKIMUKSET, -NEUVOT JA -TOIMET

- A. Huolellisuus ja kohtuullinen peruste.** Jäsenten ja ehdokkaiden tulee:
1. Toimia huolellisesti, itsenäisesti ja perusteellisesti analysoidessaan sijoitusmahdollisuuksia, antaessaan sijoitusneuvoja ja toteuttaessaan sijoitustoimeksiantoja.
  2. Huolehtia siitä, että jokaisen sijoitustutkimuksen, -neuvon tai -toimeenpanon kohtuullista ja riittävää perustelua tukee tarkoituksenmukainen tutkimus ja selvitys.
- B. Yhteydet asiakkaisiin ja tuleviin asiakkaisiin.** Jäsenten ja ehdokkaiden tulee:
1. Ilmoittaa asiakkaille ja tuleville asiakkaille sijoitusten tutkimukseen, arvopaperien valintaan ja salkun rakentamiseen liittyvästä sijoitusprosessista ja yleisistä toimintaperiaatteista sekä tiedottaa välittömästi kaikista muutoksista, joilla voisi olla aineellisia vaikutuksia kyseisiin prosesseihin.
  2. Ilmoittaa asiakkaille ja tuleville asiakkaille sijoitusprosessiin liittyvistä huomattavista rajoituksista ja riskeistä.
  3. Käyttää kohtuullista arvostelukykyä tunnistaessaan, mitkä tekijät ovat heidän sijoitustutkimuksissaan, -neuvoissaan tai -toimenpiteissään tärkeitä sekä sisällyttää nämä tekijät yhteydenpitoon asiakkaitensa tai tulevien asiakkaitensa kanssa.
  4. Tehdä ero tosiasioiden ja mielipiteiden välillä sijoitustutkimuksia ja -neuvoja esittäessään.
- C. Asiakirjojen säilytys.** Jäsenten ja ehdokkaiden tulee valmistaa ja ylläpitää tarkoituksenmukaisia asiakirjoja, jotka tukevat heidän sijoitustutkimuksiaan, -neuvojaan ja -toimenpiteitään sekä muuta sijoituksiin liittyvää viestintää asiakkaiten ja tulevien asiakkaiten kanssa.

VI. ETURISTIRIIDAT

- A. Eturistiriitojen paljastaminen.** Jäsenten ja ehdokkaiden tulee valmistaa ja ylläpitää tarkoituksenmukaisia asiakirjoja, jotka tukevat heidän sijoitustutkimuksiaan, -neuvojaan ja -toimenpiteitään sekä muita sijoituksiin liittyvää viestintää asiakkaiten ja tulevien asiakkaiten kanssa.
- B. Liiketoimien prioriteetti.** Asiakkaiten ja työnantajien sijoitustoimeksiantojen toteutukselle on annettava etusija suhteessa jäsenen tai ehdokkaan omiin sijoitustoimenpiteisiin, joissa he ovat itse edunsaajina.
- C. Suosittelemispalkkiot.** Jäsenten ja ehdokkaiden tulee ilmoittaa asianmukaisesti työnantajalleen, asiakkailleen ja tuleville asiakkailleen kaikista korvauksista, vastikkeista tai eduista, joita on annettu muille tai saatu heiltä tuotteitten tai palvelujen suosittelemisesta.

VII. CFA INSTITUTEN JÄSENEEN TAI CFA-EHDOKKAAN VELVOLLISUUDET

- A. CFA Institutun ohjelmien osallistujien liiketavat.** Jäsenet ja ehdokkaat eivät saa harjoittaa minkäänlaista toimintaa, joka haittaisi CFA Institutun tai CFA-tunnuksen mainetta tai integriteettiä tai CFA Institutun ohjelmien integriteettiä, pätevyyttä tai turvallisuutta.
- B. Viittaukset CFA Instituteen, CFA-tunnukseen ja CFA-ohjelmaan.** Mainitessaan CFA Institutun, CFA Institutun jäsenkunnan, CFA-tunnuksen tai CFA-ohjelman hakemusprosessin jäsenet ja ehdokkaat eivät saa antaa vääriä kuvia tai liioitella CFA Institutun jäsenyyden, CFA-tunnuksen hallinnan tai CFA-ohjelman jäsenhokkaiden merkitystä tai seurauksia.

Jos CFA Institutun Liiketapaohjeiston englanninkielisen ja suomenkielisen version välillä ilmenee ristiriitaa, noudatetaan englanninkielistä versiota.